

§ 97

Lausuntopyyntö koskien Kaukolankodin tilaratkaisua ja toiminnan muuttamista

LAI Dno-2021-979

Valmistelija / lisätiedot:

Johanna Ahokas, Sari Koski

johanna.ahokas@laitila.fi, sari.koski@laitila.fi

sosiaali- ja terveystoimiala, Ikäihmisten palvelujohtaja

Kaukolankodin tilaratkaisua ja toiminnan muutosta koskeva selvitys on laadittu yhteistyössä teknisen toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kesken. Selvitys on valmistunut kaupunginhallituksen 11.10.2021 (§333) kokoukseen.

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 11.10.2021 (§333) päättänyt ennen päätöstään pyytää lausunnon asiasta sosiaali- ja terveystoimialalta, tekniseltä valiokunnalta, vanhusneuvostolta, Pyhärannan kunnalta sekä Rauman kaupungilta 21.10.2021 mennessä.

Vanhuspalvelulain (1351/2014) §14a, Laitilan kaupunginvaltuuston 16.9.2019 (§81) päätös sekä Laitilan kaupungin ikääntyneen väestön palveluiden järjestämissuunnitelma vuosille 2021-2024 tähtäävät nykyisen Kaukolankodin laitoshoidon paikkojen muuttamiseen tehostetun palveluasumisen paikoiksi. Myös laatusuositus linjaa ympärivuorokautista hoitoa suuntaan, joka edellyttää vanhainkotihoidon kehittämistä tehostetuksi palveluasumiseksi.

Tehostettu palveluasuminen tarkoittaa, että asumisyksikössä on henkilökuntaa paikalla ympäri vuorokauden. Palveluasuminen sisältää aina asumisen sekä palvelun. Palveluasumiseen kuuluvat yksityisyys (oma asunto) ja yhteisöllisyys, jota yhdessä olemiseen ja tekemiseen soveltuvat tilat tukevat. Tämän lisäksi vanhuspalvelulaki ja laatusuosituksen mukainen ympärivuorokautisen hoidon sisäinen palvelurakenne edellyttää ympärivuorokautiselle hoidolle tiloja, jotka täyttävät kodinomaisen tehostetun palveluasumisen kriteerit.

Kaukolankodissa on tällä hetkellä 52 laitosasumisen varsinaista asukaspaikkaa. Näiden lisäksi käytetään tarvittaessa kolmea lisäpaikkaa lyhytaikaiseen hoitoon. Laitilan Terveystoimialan tiloissa sijaitsevassa tehostetun palveluasumisen yksikössä, Koivukodossa, on 19 asukaspaikkaa. Paikkaluku on yhteensä 71 asukaspaikkaa (+3 lyhytaikaisen hoidon paikkaa). Kaukolankodin paikoista 38 omistaa Laitilan kaupunki, 11 Pyhärannan kunta ja 3 Rauman kaupunki. Laitilan kaupunki kuitenkin käyttää Kaukolankodin paikoista tällä hetkellä 50 paikkaa. Tämän lisäksi Laitilan kaupunki ostaa tehostetun palveluasumisen paikkoja tällä hetkellä 66 yksityisiltä palveluntuottajilta. Laitilan kaupunginvaltuusto on 22.3.2021 § 19 päättänyt, että kunnallisia tehostetun palveluasumisen paikkoja on tarkoitus tuottaa jatkossa yhteensä 60.

Vuoden 2018 kuntoarvion mukaan nykyisen Kaukolankodin tilat ovat tyydyttävät. Rakennuksen kunto sekä tilavaatimusten edellyttämät muutostarpeet huomioiden,

esitetään ratkaisuvaihtoehdoksi ympärivuorokautisen hoidon tilojen uudelleen järjestelyä. Toimintamallin muutoksen ja peruskorjauksen vuoksi vähenevä paikkamäärä edellyttää uudisrakennuksena toteutettavaa laajennusosaa nykyisen Kaukolankodin yhteyteen tai kokonaan uutta rakennusta.

Uudisrakennukseen on suunniteltu toteutettavaksi kolme (3) 20 asukspaikan yksikköä, yhteensä 60 asukspaikkaa. Uutta rakennusta suunniteltaessa voidaan vaikuttaa tilojen suunnitteluun ja henkilöstöresurssin optimaaliseen käyttöön. Henkilöstöresurssin optimaalinen käyttö heikkenee aina, kun joka osastolla tarvitaan oma yöhoitaja. Esimerkiksi tällä hetkellä Kaukolankodissa on kaksi 11 asukkaan osastoa (yhteensä 22 asukasta). Rakenteellisista syistä tarvitaan kaksi yöhoitajaa. Saman määrän asukkaita voi hoitaa yhdellä yöhoitajalla. Uudisratkaisulla kyetään vaikuttamaan henkilöstökustannusten kasvuun verrattuna muihin tilaratkaisuihin.

Uudisrakennuksen rakennusvaiheessa ei ole tarvetta väistötiloille, jonka hankintakustannukset olivat tarkentuneen arvion mukaan 99 500 €/kk. Asiakkaita ei myöskään vaihtoehtoisesti tarvitse sijoittaa muihin asumisyksiköihin Laitilaan/muille paikkakunnille rakennusvaiheen ajaksi eikä tehdä heille kahta muuttoa. Henkilöstön näkökulmasta heidän uudelleen sijoittelua ja mahdollisia lomautuksia ei tarvitse toimintakatkoksen vuoksi tehdä.

Edellä esitetyistä syistä Kaukolankodin ja Koivukodon toimintaan on syytä miettiä korvaavat tilat uudisrakennushankkeena teknisen toimialan osoittamasta sijainnista. Mahdolliseksi rakennuspaikaksi on esitetty Valkojärven asemakaava-aluetta. Tällöin etäisyys keskustajamaan lyhenisi nykyiseen Kaukolankotiin verrattuna.

Kustannukset

Nykyiset tilat:

Koivukoto neliöt 446 m², sisäinen vuosivuokra vuonna 2022 on 135 035 €

Kaukolankoti neliöt 2993 m², sisäinen vuosivuokra vuonna 2022 on 455 035 €

Ikäihmisten päivätoiminnan tilat nyk. Kaukolankodissa, sisäinen vuosivuokra vuonna 2022 on 31 442 €. Käytössä olevien tilojen neliömäärä sisältyy Kaukolankodin kohdalla ilmoitettuun neliömäärään.

Nykyisten rakennusten neliöt ovat yhteensä 3439 m² ja vuosivuokra 622 165 €, sisältää lämmityksen, sähkön ja veden, kiinteistöhuollon, siivouspalvelut ym. kustannukset.

Uusi rakennus vuokrattuna:

Kaukolankodin ja Koivukodon korvaavan uuden rakennuksen pinta-ala on kokonaisuudessaan n. 2400 m² (sis. päivätoiminnan tilat sekä ikääntyneiden kohtaamispaikkaa varten varatut tilat). Kustannusennuste on ensimmäisen esitetyn laskentavaihtoehdon mukaan n. 8,2M€.

Uuden asumisyksikön vuosivuokra ensimmäisenä vuotena on noin 648 200 €, josta seuraa sosiaali- ja terveystoimialueelle kustannusten kasvua noin 26 035 €/ensimmäinen vuosi. Vuokran määrä laskee arvion mukaan tämän jälkeen vuosittain. Vuokraan sisältyy pääomavuokra (533 000 €) sekä ylläpitovuokra (115 200 €).

Uudessa yksikössä hoitohenkilöstön (sairaanhoitaja, hoitaja, hoitoapulainen) määrä on n. 48. Esimerkkinä yhden hoitajan palkka henkilöstösivukuluineen on n. 39 000 euroa/vuosi. Uuden yksikön henkilöstömenoihin kohdennetaan myös osa asumispalvelujohtajan ja ikäihmisten palvelujohtajan palkkamenoista. Tässä vaiheessa tarkempia henkilöstökustannuksia on vaikea arvioida, sillä esimerkiksi sairauslomiin, vuosilomiin ja erilliskorvauksiin varattavat määrärahat tarkentuvat vuosittain.

Kalustamisen kustannuksia ei ole arvioitu.

Kaikki edellä esitetyt neliot, kustannukset ja vuokrat tarkentuvat hankesuunnittelun myötä.

Uudisrakennuksen valmistumisajankohdaksi on arvioitu vuosi 2024.

Ehdotus

Esittelijä: Johanna Ahokas, sosiaali- ja terveystoimialuejohtaja

Sosiaali- ja terveystoimialue päättää antaa edellä olevan lausunnon koskien Kaukolankodin tilaratkaisua ja toiminnan muutosta kaupunginhallitukselle.

Päätös

Virve Aho teki ehdotuksen, että lausuntoa ei hyväksytä. Pyhärannan edustaja Helka Huttela kannatti Virve Ahon ehdotusta.

Koska oli tehty esittelijän ehdotuksesta kannatettu muutosehdotus, puheenjohtaja määräsi suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen. Äänestys tapahtui nimenhuutoäänestyksenä siten, että esittelijän ehdotus jaa ja Virve Ahon ehdotus ei. Suoritettiin nimenhuutoäänestys.

Puheenjohtaja totesi äänestyksen tuloksen. JAA: viisi ääntä (Laaksonen, Uusikartano, Toivola, Lähteenmäki ja Lehtola) ja EI: neljä ääntä (Aho, Airola, Haalisto ja Huttela).

Äänestyksen päätyttyä puheenjohtaja totesi, että esittelijän ehdotus tuli päätökseksi.

Virve Aho jättää eriävän mielipiteen asiasta.

Tiedoksi

kaupunginhallitus, ikäihmisten palvelujohtaja Sari Koski, vt. asumispalvelujohtaja Jani Silvast, erityisasiantuntija Ritva Miesmaa

Eriävä mielipide asiaan, joka koskee Laitilan sosiaali- ja terveystoimikunnan lausuntoa Kaukolankodin tilaratkaisua ja toiminnan muuttamista

Laitilan sosiaali- ja terveystoimikunta antoi 19.10.21 kokouksessaan lausunnon Kaukolankodin tilaratkaisuun. Lausunnon mukaan Kaukolankodin ja Koivukodin toimintaan on syytä miettiä korvaavat tilat uudisrakennushankkeena teknisen toimialan osoittamasta sijainnista.

Päättäjille annetussa selvityksessä vaihtoehtoja on tarkasteltu tarkoitushakuisesti ja selvityksestä ei ilmene kaikkia niitä kustannuksia, mitä Laitilan kaupungille tulee, mikäli päädytään sosiaali- ja terveystoimikunnan lausunnon mukaiseen ratkaisuun.

Vaihtoehto, jossa Kaukolankoti saneerataan ja rakennetaan lisärakennus, nähdään moni paikoin huonona vaihtoehtona. Rakennus nähdään epäkäytännöllisenä, vaikka tilat on mahdollista saneerata palveluasumiseen sopiviksi. Ikäihmisillä ei olisi mahdollisuutta asianmukaiseen ulkoiluun, ilman lisäkustannuksia ja hissien käyttö nähdään epäkohtana. Väistötilojen hankinta nähdään ainoana vaihtoehtona tämän vaihtoehdoton kohdalla ja tästä aiheutuu ylimääräisiä kustannuksia. Muualla Suomessa palveluasumisyksiköjä on laajennettu ilman, että asukkaita on tarvinnut siirtää väistötiloihin.

Tilaratkaisussa ei ole varauduttu tulevaisuuden tila tarpeisiin, eikä siihen, että tulemme tarvitsemaan myös laitospaikkoja tulevaisuudessa. Vastuullisella päätöksenteolla tulisi nämä tarpeet huomioida jo suunnittelu vaiheessa.

Laskelmissa ei ole otettu huomioon Rauman ja Pyhärannan osuutta Kaukolankodin omistukseen ja sitä, mitä näiden omistussuhteiden mahdollinen purkaminen tulee kaupungille maksamaan. Lisäksi Kaukolankodin kiinteistö tulisi jäämään kaupungin omistukseen ja tästä aiheutuu kustannuksia, joista ei ole tehty laskelmia. Kiinteistön myyminen ei onnistu ilman, että kaupungille rakennetaan uusi ruuanvalmistus keittiö. Näitä kustannuksia ei ole huomioitu päättäjille annetussa selvityksessä.

Päättäjän tulee tehdä vastuullisia päätöksiä sekä kaupungin talouden että kuntalaisten parasta ajatellen. Näin en voi nyt tehdä, koska selvityksessä on liian paljon asioita, joihin ei ole annettu vastauksia ja liian paljon puutteellisia kustannus selvityksiä.

Laitilassa 20.10.2021

Virve Aho